

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שקלים דף יד:

איזה חותמות¹ היו במקדש (לת"ק), ולמה היו משמשים?

איזה חותמות היו?	למה שמשו?	כמה שיעור הנסכים ²
א. שכתוב עליו: עגל	למנחת נסכי פר - בכל הגילאים בין זכרים ובין נקבות	ג' עשרונים סולת, חצי הי"ג ³ שמן וחצי הי"ן
ב. שכתוב עליו: זכר ⁴	למנחת נסכי איל ⁵ - כבש בן שנתים בין זכרים ובין נקבות	ב' עשרונים סולת, שלישית הי"ן שמן ושלישית הי"ן
ג. שכתוב עליו: גדי	למנחת נסכי צאן - כבשים ועזים גדולים וקטנים זכרים ונקבות ⁶	עשרון סולת א', רבע הי"ן שמן ורבע הי"ן
ד. שכתוב עליו: חוטא	למצורע	כמו ג' כבשים (ג' חותמות של גדי) ועוד לוג שמן לבהונות

במה נחלקו ת"ק וכן עזאי, בחותמות קרבן חוטא - מצורע?

במה נחלקו	כמה חותמות היו?	לת"ק
מביא את לוגו מביתו ⁸	חותם אחד, בין למצורע עשיר ובין לעני ⁷	לבן עזאי
מביא לוגו עמו מיוחנן ⁹	שני חותמות, א' למצורע עשיר וא' למצורע עני	

¹ החותמות - שהם חתיכות קטנות של קלף עם רישום - היו משמשים כסימן שאותו אדם שילם לגזבר (כגון יוחנן שהיה ממונה על החותמות) את מחיר הנסכים, והיה מקבל ממנו חותם, ואת החותם הזה היה נותן לממונה על הנסכים (אחייה), שהיה נותן לו כנגד החותם נסכים כפי מה שצריך וכדלהלן.

² פ"י, בכל קרבנות הבהמה (אבל לא בקרבנות העוף) צריך להביא עמהם מנחת נסכים, לכל סוג בהמה נאמר בתורה שיעור אחר של נסכים וכדלהלן. מנחת הנסכים היתה מג' דברים, מסולת י"ן ושמן, כמות הי"ן והשמן תמיד היתה זהה זה לזה.

³ שיעור ההי"ן הוא י"ב לוג, וממילא חצי ההי"ן הוא שש לוגין, שלישית ההי"ן הוא ארבע לוגין, רביעית ההי"ן הוא ג' לוגין.

⁴ כן היא דעת ת"ק, ולבן עזאי היה כתוב בארמית "דכר".

⁵ איל הוא ממין כבש זכר (בלבד) מבן י"ג חודש עד שנתים, ועד גיל שנה הוא נקרא בשם כבש. [בחודש הי"ג - נקרא בשם פילגס ואינו כשר להקרבה, לא בדין כבש ולא בדין איל. ואם קרב בכל אופן יש מחלוקת איזה נסכים מביא כמבואר במנחות (דף צא א:)].

⁶ לשון המשנה שאמרה "גדולים וקטנים" שייך דוקא גבי עיזים, דהרי גבי כבש כשהוא יותר מבן שנה דינו בנסכי איל. לגבי רחל (נקבת האיל שהיא בת שנתים), הגמ' דנה מה שיעור נסכיה, דאף שכתוב במשנה בין גדולים ובין קטנים שמא זה מתייחס לגבי עיזים דוקא, ומסיקה, ששם גדי כולל כל הכבשים גם לרחל.

⁷ מצורע עשיר צריך להביא ג' כבשים ב' זכרים אחד לעולה ואחד לאשם, וכבשה נקבה לחטאת. וצריך הוא להביא נסכים בשביל שלשתם, דהיינו ג' פעמים עשרון סולת ורביעית ההי"ן שמן ורביעית ההי"ן י"ן (כל רביעית ההי"ן היא ג' לוגים), נמצא שלנסכיו צריך הוא ט' לוגי שמן, ועוד הוא צריך לוג עשירי לבהונות. ודין מצורע עני הוא, שבמקום שיביא ב' כבשים לחטאת ולעולה מביא שני תורים או שני בני יונה וכבש אחד לאשם, כיון שכך, עני מביא כנסכי כבש אחד, ועוד צריך לוג שמן אחד לבהונות.

⁸ לת"ק אין צורך לחותמות שונים בין מצורע עשיר לעני, דלמצורע עשיר יש באמת חותם מיוחד של שיעור ג' גדיים, (ואת הלוג השמן לבהונות מביא מביתו). ומצורע עני אין צריך חותם מיוחד כי משתמש בחותם גדי כמו כולם - כיון שמביא רק כבש אחד, ואת הלוג השמן הנוסף בין כה מביא מביתו.

⁹ לבן עזאי לא יכול להביא את הלוג מביתו אלא צריך לקבל אותו מיוחנן, וכיון שכך צריך חותם לעשיר להורות על נסכיו (ומקבל י' לוגי שמן) וכנ"ל. ומצורע עני לא יכול להשתמש בחותם גדי, כיון שצריך הוראה גם ללוג שמן הנוסף, ולכן עשו לו חותם מיוחד שהוא כגדי ועוד לוג שמן אחד לבהונות.